

Czwartek, 19 kwietnia 2018 r.

P8\_TA(2018)0190

**Wdrażanie procesu bolońskiego – stan obecny i przyszłe działania****Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie wdrażania procesu bolońskiego – stan obecny i przyszłe działania (2018/2571(RSP))**

(2019/C 390/22)

*Parlament Europejski,*

- uwzględniając art. 14 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie wkładu instytucji europejskich w konsolidację i postępy procesu bolońskiego <sup>(1)</sup>,
  - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 25 i 26 listopada 2013 r. w sprawie globalnego wymiaru europejskiego szkolnictwa wyższego <sup>(2)</sup>,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 września 2011 r. zatytułowany „Działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia – plan modernizacji europejskich systemów szkolnictwa wyższego” (COM(2011)0567),
  - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 28 i 29 listopada 2011 r. w sprawie modernizacji szkolnictwa wyższego <sup>(3)</sup>,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 listopada 2012 r. zatytułowany „Nowe podejście do edukacji: Inwestowanie w umiejętności na rzecz lepszych efektów społeczno-gospodarczych” (COM(2012)0669),
  - uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/143/WE z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie dalszej europejskiej współpracy w zakresie zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym <sup>(4)</sup>,
  - uwzględniając wspólną deklarację podpisaną w Bolonii w dniu 19 czerwca 1999 r. przez ministrów edukacji 29 państw europejskich (deklaracja bolońska),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie kontynuacji wdrażania procesu bolońskiego <sup>(5)</sup>,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 listopada 2017 r. zatytułowany „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze” (COM(2017)0673),
  - uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie wdrażania procesu bolońskiego – stan obecny i przyszłe działania (O-00020/2018 – B8-0014/2018),
  - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Kultury i Edukacji,
  - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że proces boloński to inicjatywa międzyrządowa, dzięki której – w drodze otwartego dialogu i współpracy – państwa zamierzają zrealizować wspólne cele za pośrednictwem zobowiązań ustalonych na szczeblu międzynarodowym, przyczyniając się w ten sposób do budowy europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego; mając na uwadze, że wysokiej jakości wyższe wykształcenie to kluczowy element rozwoju otwartego, zaawansowanego społeczeństwa opartego na wiedzy, i w końcowym rozrachunku przyczynia się do budowy stabilnej, pokojowej i tolerancyjnej społeczności, ponieważ zapewnia wszystkim równe szanse i wysokiej jakości edukację;

<sup>(1)</sup> Dz.U. C 251 E z 31.8.2013, s. 24.<sup>(2)</sup> Dz.U. C 28 z 31.1.2014, s. 2.<sup>(3)</sup> Dz.U. C 372 z 20.12.2011, s. 36.<sup>(4)</sup> Dz.U. L 64 z 4.3.2006, s. 60.<sup>(5)</sup> Dz.U. C 346 z 21.9.2016, s. 2.

**Czwartek, 19 kwietnia 2018 r.**

- B. mając na uwadze, że proces boloński sprzyja mobilności dzięki większemu umiędzynarodowieniu szkolnictwa wyższego oraz poprawie zgodności i porównywalności standardów poszczególnych systemów szkolnictwa wyższego, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad wolności nauki i autonomii instytucjonalnej oraz położeniu nacisku na podwyższenie jakości szkolnictwa wyższego i zapewnienie równych szans obywatelom;
- C. mając na uwadze, że celem inaugurowanego europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego było ustanowienie systemu trzech cykli kształcenia (studia licencjackie, magisterskie i doktoranckie) i zwiększenie porównywalności europejskich systemów szkolnictwa wyższego, a także zwiększenie ich atrakcyjności na świecie;
- D. mając na uwadze, że edukacja jest jednym z głównych filarów naszego społeczeństwa, oraz mając na uwadze, że szkolnictwo wyższe ma do odegrania ważną rolę we wspieraniu rozwoju osobistego i umiejętności, zwiększaniu szans na zatrudnienie oraz konkurencyjności, wzmacnianiu zaangażowania obywateli, aktywności obywatelskiej i porozumienia międzykulturowego, promowaniu wspólnych wartości oraz stawianiu czoła wyzwaniom szybko zmieniającego się świata;
- E. mając na uwadze, że Komisja rozpoczęła realizację nowego programu dla szkolnictwa wyższego w UE, z myślą o wspieraniu instytucji szkolnictwa wyższego i organów krajowych odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe; mając na uwadze, że inne kraje w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego mogłyby zostać stopniowo włączone w ten proces za pośrednictwem konsultacji i wymiany najlepszych praktyk;
- F. mając na uwadze, że podstawą procesu bolońskiego jest dążenie do otwartego i sprzyjającego włączeniu społecznemu europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego w oparciu o jakość i wzajemne zaufanie;
- G. mając na uwadze, że proces boloński i europejski obszar szkolnictwa wyższego obejmują 48 krajów, w tym wielu ważnych sąsiadów i partnerów UE; mając na uwadze, że proces boloński zwiększy skuteczność partnerstw z krajami spoza UE w dziedzinie szkolnictwa wyższego oraz stanowi zachętę do reform w dziedzinie edukacji i w innych obszarach w poszczególnych krajach;
- H. mając na uwadze, że – biorąc pod uwagę nierówny postęp w realizacji procesu bolońskiego w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego oraz w wielu przypadkach trudności we wdrażaniu uzgodnionych reform strukturalnych – dwoma wielkimi osiągnięciami procesu bolońskiego jest zwiększenie i ułatwienie mobilności studentów oraz wspólne dyplomy;
- I. mając na uwadze, że w 2015 r. Białoruś została włączona do europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, pod warunkiem że spełni wymogi określone w planie działań na rzecz reformy szkolnictwa wyższego na Białorusi; mając na uwadze, że białoruskie władze nie dopełniły zobowiązań do końca 2017 r. i powinny skierować reformy z powrotem na właściwe tory;
1. wzywa kraje uczestniczące do większego zaangażowania politycznego i wspierania wzajemnej współpracy w realizacji wspólnie uzgodnionych celów w całym europejskim obszarze szkolnictwa wyższego, do tworzenia, w razie potrzeby, odpowiednich ram prawnych w celu umocnienia rozwoju tego obszaru, zwiększenia jego wiarygodności, tak aby stał się punktem odniesienia dla doskonałości akademickiej na całym świecie, przy jednoczesnym zwiększeniu możliwości w zakresie mobilności w celu zapewnienia uczestnictwa jak największej liczby studentów;
  2. wzywa kraje uczestniczące do stosowania przejrzystych, przystępnych i sprawiedliwych mechanizmów przydziału stypendiów i świadczeń wspierających mobilność; wzywa UE i państwa członkowskie do zwiększenia nakładów na edukację w celu zagwarantowania wszystkim bezpłatnego wykształcenia w systemie publicznym, z myślą o wspieraniu uczenia się przez całe życie;
  3. zachęca Komisję i kraje uczestniczące do ułatwienia uznawania okresów studiów i punktów zdobytych za granicą, a także kwalifikacji do celów zawodowych i akademickich, a także do uznawania dotychczasowych efektów uczenia się i nabytych umiejętności oraz do opracowania systemów zapewniania jakości; nalega, aby Unia, państwa członkowskie i uniwersytety ustaliły metody udzielania wsparcia finansowego i administracyjnego studentom, kadrze naukowej i personelowi ze środowisk defaworyzowanych, zapewniając odpowiednie fundusze na ten cel, w tym na udział w programach mobilności, oraz aby otworzyć dostęp do wyższego wykształcenia dzięki szerszej ofercie uczenia się przez całe życie na szczeblu uniwersyteckim, i zachęcać do korzystania z uzupełniających form uczenia się, takich jak kształcenie pozaformalne i nieformalne oraz oferować łatwiej dostępne ścieżki edukacji dzięki usunięciu wciąż istniejących barier między różnymi poziomami wykształcenia;
  4. zachęca zainteresowane strony i instytucje do zaproponowania rozwiązania problemu krótkich cykli, w których zdanie egzaminu wstępnego na uniwersytet stanowi wymóg przystąpienia i podjęcia studiów licencjackich;

Czwartek, 19 kwietnia 2018 r.

5. wzywa kraje europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego do wspierania mobilności studentów, kadry nauczycielskiej, naukowej i personelu administracji, która to mobilność będzie w większym stopniu sprzyjała włączeniu społecznemu, ponieważ przyczyni się zarówno do ich rozwoju osobistego i zawodowego, jak i do poprawy jakości kształcenia, nauczania, badań i administracji; apeluje o włączenie mobilności do programów nauczania i podniesienie poziomu nauki języków obcych; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich środków publicznych i skuteczniejszego ich wykorzystania, aby zagwarantować m.in., że studenci i kadra naukowa mają zasoby niezbędne do studiowania za granicą oraz że ich sytuacja społeczna i ekonomiczna nie stanowi bariery;
6. podkreśla, że upowszechnianie wiedzy, badań naukowych oraz nauki we wszystkich krajach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego to kluczowy element strategii UE na okres po 2020 r., który stanowi duży wkład we wspieranie europejskiego obywatelstwa;
7. zachęca Komisję do oceny wdrożenia celów dotyczących jakości nauczania i uczenia oraz zwiększania szans absolwentów na znalezienie zatrudnienia w ciągu całego życia zawodowego wyznaczonych na konferencji ministerialnej w Erywaniu w 2015 r.;
8. podkreśla znaczenie poprawy społecznego wymiaru szkolnictwa wyższego; wzywa kraje europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego do skutecznego wdrożenia strategii o wymiarze społecznym tego obszaru i do oferowania konkretnych możliwości dostępu do szkolnictwa wyższego studentom niepełnosprawnym i ze środowisk defaworyzowanych i umożliwienia im ukończenia studiów wyższych;
9. wzywa kraje europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego do dopilnowania, aby konsultacje i krytyczne oceny instytucji szkolnictwa wyższego na ich terytorium odbywały się na szczeblu międzynarodowym, i do działań na rzecz lepszej koordynacji we wdrażaniu wspólnie uzgodnionych reform mających na celu osiągnięcie celów procesu bolońskiego, a także do efektywnego uznawania uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, tak aby zwiększyć szanse studentów na znalezienie zatrudnienia i ich zaangażowanie obywatelskie;
10. podkreśla konieczność ułatwienia dostępu grupom niedostatecznie reprezentowanym, w szczególności dzięki wyznaczeniu określonych docelowych kwot osób przyjmowanych i absolwentów; podkreśla znaczenie zagwarantowania uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl dostępu do wszystkich instytucji w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego i wspierania takiego dostępu, oraz przypomina, że o atrakcyjności wyższego wykształcenia w Europie stanowi jej zdolność do przyjmowania studentów w oparciu o brak jakiegokolwiek dyskryminacji;
11. wzywa Komisję do monitorowania postępów w osiąganiu celów z dziedziny wymiaru społecznego procesu bolońskiego, a także szerszych celów dotyczących integracji;
12. wzywa konferencję ministerialną, która odbędzie się w tym roku w Paryżu, do złożenia sprawozdania, czy osiągnięty został cel wyznaczony na ostatniej konferencji ministerialnej w Erywaniu w maju 2015 r., którym jest zakończenie tworzenia europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego;
13. domaga się, aby kolejna konferencja ministerialna krajów europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego w Paryżu w 2018 r. stała się okazją do krytycznej oceny procesu bolońskiego w celu a) zidentyfikowania pozostałych przeszkód i możliwych rozwiązań i zagwarantowania właściwego wdrażania zobowiązań, b) wspierania krajów, które nie wdrożyły jeszcze kluczowych zobowiązań procesu bolońskiego, dzięki skuteczniejszemu budowaniu zdolności i rozwojowi specjalnych mechanizmów i procedur postępowania w przypadku nieprzestrzegania zasad oraz c) szukania nowych celów po roku 2020 dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego i pogłębienia dialogu między rządami, instytucjami szkolnictwa wyższego i placówkami badawczymi, co sprzyja budowaniu lepiej zintegrowanego, wysokiej jakości, sprzyjającego włączeniu społecznemu, atrakcyjnego i konkurencyjnego europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego;
14. wzywa kraje europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego do nieusuwania Białorusi z programu działań; wzywa Komisję do zapewnienia środków na działania konieczne do wdrożenia planu działań w zakresie reformy szkolnictwa wyższego na Białorusi;
15. wzywa sekretariat grupy monitorującej realizację procesu bolońskiego do zbadania raportów donoszących, że te same wytyczne są odmiennie stosowane w różnych krajach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego oraz że różnice warunków i w poziomie zasobów doprowadziły do znacznych różnic między instytucjami europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego;
16. podkreśla znaczenie zintensyfikowania debaty społecznej i stworzenia okazji do niej, aby rozmawiać o sektorze szkolnictwa wyższego i wyzwaniach, przed jakimi stoją zainteresowane strony; podkreśla, że ważne jest zachęcanie studentów, kadry naukowej, pedagogicznej i personelu niezajmującego się dydaktyką do udziału w zarządzaniu szkolnictwem wyższym;
17. podkreśla konieczność zwiększenia nakładów publicznych na edukację i respektowania przewodniego celu UE, jakim jest przeznaczanie 3% PKB Unii na badania i rozwój do 2020 r.;
18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.